

Bedömning av den studerandes lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen för vuxna

ÄNDRINGAR I GRUNDERNA FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE
UTBILDNINGEN FÖR VUXNA 2017

UTBILDNINGSTYRELSEN

Innehåll

7. Bedömning av den studerandes lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen för vuxna.....	2
7.1 Bedömningens syften.....	2
7.1.1 Formativ bedömning	2
7.1.2 Summativ bedömning	3
7.2 Allmänna principer för bedömningen.....	4
7.3 Bedömning av lärande och kunnande	6
7.4 Bedömning av arbete	6
7.5 Studiegången.....	6
7.6 Identifiering och erkännande av kunnande som förvärvats annanstans	7
7.7 Påvisande av kunskap i en särskild examen.....	7
7.8 Bedömning och betyg i inledningsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna.....	7
7.9 Bedömning och betyg i slutskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna	8
7.9.1 Kursbedömning.....	8
7.9.2 Slutförande av hela den grundläggande utbildningens lärokurs	9
7.9.3 Slutbedömning och bildande av vitsord	9
7.9.4 Betyg och betygsanteckningar i slutskedet av den grundläggande utbildningen för vuxna.....	11
7.10 Frånvaro och dess inverkan på bedömningen	13
7.11 Ny bedömning och rättelse av bedömning.....	13
7.12 Frågor som avgörs på lokal nivå.....	13

7. Bedömning av den studerandes lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen för vuxna

7.1 Bedömningens syften

Enligt lagen¹ och förordningen² om grundläggande utbildning har bedömningen av den studerande två syften som stödjer varandra. Syftet med bedömningen är att

- handleda och sporra den studerande i studierna och att utveckla de studerandes förutsättningar för självvärdering (formativ bedömning)
- definiera i vilken grad den studerande har uppnått målen som ställts upp för läroämnena (summativ bedömning).

Bedömningen ska fokusera på den studerandes lärande, kunnande och arbete.Handledningen och sporrandet i studierna och utvecklingen av den studerandes färdigheter för självvärdering genomförs med hjälp av formativ bedömning. I vilken mån den studerande har uppnått de mål som ställts upp för de olika läroämnena ska bedömas summativt. Uppförande bedöms inte i den grundläggande utbildningen för vuxna.

Vid genomförandet av bedömningens syften ska de allmänna principerna för bedömningen följas. Läroanstalterna ska ha enhetliga principer och förfarings sätt för bedömningen som blir konkreta i läroanstaltens bedömningskultur. Utbildningsanordnaren ska följa upp hur bedömningsprinciperna uppfylls i läroanstalterna samt stödja utvecklingen av en enhetlig bedömningskultur.

7.1.1 Formativ bedömning

Syftet med den formativa bedömningen är att handleda den studerande i framstegen i studierna i relation till de uppställda målen. Den formativa bedömningen hjälper den studerande att förstå sitt eget lärande, uppfatta sina styrkor och utveckla sina arbetsfärdigheter i syfte att nå de mål som ställts upp för läroämnet. Den formativa bedömningen är en del av undervisningen.

Den formativa bedömningen är respons som stödjer och handleder lärandet. Responsen ska hjälpa den studerande att förstå målen för läroämnet, att uppfatta sina egna framsteg i relation till de uppställda målen samt hur prestationerna kan förbättras i förhållande till de uppställda målen och kunskapskraven.

Självvärdering och kamratrespons är en del av den formativa bedömningen. De studerande tränar under lärarens handledning på sina färdigheter i självvärdering och på att ge och ta emot kamratrespons. Dessa färdigheter ska tränas som en del av studierna i alla läroämnena. Självvärderingen och kamratresponsen inverkar inte på vitsordet eller det verbala omdöme som eleven ska få i läroämnet.

¹ Lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 22 § 1 mom.

² Förordningen om grundläggande utbildningen (852/1998) 10 §

Målen för läroämnena och principerna för bedömningen ska klargöras för de studerande i början av varje kurs. Varje studerande ska kunna bilda sig en uppfattning om vad som avses att hen ska lära sig och hur prestationerna bedöms.

Den formativa bedömningen ska alltid genomföras i syfte att uppnå målen för läroämnena som har ställts upp i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för vuxna och preciserats i den lokala läroplanen.

Den formativa bedömningen förutsätter ingen dokumentation.

7.1.2 Summativ bedömning

Syftet med den summativa bedömningen är att beskriva hur väl och i vilken mån den studerande har uppnått de mål som ställts upp för läroämnena i den lokala läroplanen.

Den summativa bedömningen ska genomföras i relation till de mål som ställts upp för läroämnena i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för vuxna och som preciserats i den lokala läroplanen. Bedömningen i slutet av en kurs är en summativ helhetsbedömning av hur den studerande presterat. Slutbedömningen ska fokusera på de mål som ställts upp för läroämnena när den grundläggande utbildningens lärokurs avslutas.

I bedömningen av den studerandes kunnande ska man använda föremålen för bedömningen i inledningsskedet och i det eventuella läskunnighetskedet som fastställts i grunderna för den grundläggande utbildningen för vuxna och kunskapskraven för slutbedömningen i den grundläggande utbildningen för vuxna.

Den summativa bedömningen genomförs alltid av läraren som undervisat den studerande, eller, om lärarna är många, av lärarna gemensamt.³ Den summativa bedömningen genomförs i slutet av varje kurs och i slutet av den grundläggande utbildningen.

Läraren ska dokumentera de omdömen av elevens prov på kunnande som inverkar på den summativa bedömningen.

Den studerande och vårdnadshavaren till en studerande som är under 18 år ska i god tid informeras om den studerande riskerar att inte uppnå målen för studierna i inledningsskedet eller för den grundläggande utbildningen. Så fort behovet av stöd konstateras ska den studerande få tillräckligt med stöd för att avlägga sina studier.

³ Förordningen om grundläggande utbildning 13 § 1 mom.

7.2 Allmänna principer för bedömningen

Följande principer för bedömningen ska följas.

Bedömningen är jämlik

Bedömningen ska grunda sig på likabehandling. Bedömningen ska grunda sig på de gemensamma mål som ställts upp i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för vuxna och som preciserats i den lokala läroplanen. Varje studerande ska få veta vad som avses att hen ska lära sig och hur hens lärande, kunnande och arbete bedöms. Slutvitsorden ska bildas på lika grunder i hela landet.

Bedömningen förutsätter öppenhet, samarbete och delaktighet

Syftet med bedömningen är att hjälpa de studerande att uppfatta hur hen framskrider i studierna. Detta förutsätter kommunikation mellan läraren och den studerande och respons för att främja att den studerande uppnår målen. Till genomförandet av bedömningen hör att de studerande ges möjlighet att vara delaktiga, att identifiera de studerandes styrkor samt att uppmuntra de studerande.

För att genomföra bedömningen förutsätts samarbete både i läroanstalterna och mellan läroanstalterna och hemmen. Syftet med samarbetet är att klargöra principerna för och förfaringssätten vid bedömningen. Den studerande och vårdnadshavaren till en studerande som är under 18 år ska få tillräckligt med information om den studerandes lärande, kunnande och arbete.⁴ Den studerande och vårdnadshavaren till en studerande som är under 18 år har rätt att få information om grunderna för bedömningen och hur de har tillämpats i bedömningen av den studerande.⁵

Bedömningen är systematisk och ändamålsenlig

Bedömningsförfarandena ska planeras som en logisk helhet och man ska se till att principerna för bedömningen är enhetliga i läroanstalten. Bedömningen ska genomföras både under kursens gång och vid slutet av den grundläggande utbildningen. Bedömningen ska endast fokusera på det som har ställts upp som mål i den lokala läroplanen. Läraren ska genomföra bedömningen utgående från den studerandes prov på kunnande.

De studerandes prestationer ska inte jämföras med varandra. Bedömningen ska inte basera sig på de studerandes person, temperament eller andra personliga egenskaper.

Den information som fåtts utgående från bedömningen hjälper läraren att anpassa sin undervisning till de studerandes behov. Bedömningen är också ett viktigt verktyg för att identifiera de studerandes

⁴ Förordningen om grundläggande utbildning 10 § 1 mom.

⁵ Förordningen om grundläggande utbildning 13 § 2 mom.

eventuella behov av stöd. Samarbetet mellan lärarna i läroanstaltsgemenskapen är nödvändigt för att bedömningen ska kunna genomföras ändamålsenligt.

Bedömningen är mångsidig

De studerandes lärande, kunnande, arbete och uppförande ska bedömas mångsidigt.⁶ Den mångsidiga bedömningen ska grunda sig på prov på kunnande som samlats in på olika sätt. Läraren ska välja förfaringssätten för bedömningen så att de är ändamålsenliga med tanke på bedömningens syften och målen för läroämnet. Den studerande ska ha möjligheter att på olika sätt som är ändamålsenliga med tanke på målen visa vad hen kan och har lärt sig. I valet av bedömningsmetoder ska man beakta att det med endast en bedömningsmetod inte är möjligt att bedöma hur den studerande uppnått samtliga mål som ställts upp för läroämnena.

I bedömningen av studerande med invandrabakgrund och studerande med ett främmande språk som modersmål är det särskilt viktigt att bedömningsmetoderna är mångsidiga.

Bedömningen grundar sig på mål och kunskapskrav

Bedömningen av lärande, kunnande och arbete ska grunda sig på de mål för läroämnena som ställts upp i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för vuxna och som preciserats i den lokala läroplanen.

Bedömningen av den studerandes kunnande ska basera sig på föremålen för bedömningen i inledningsskedet och i det eventuella läskunnighetskedet samt på kunskapskraven som härletts ur målen för läroämnena och som fastställts i grunderna för den grundläggande utbildningen för vuxna. Kunskapskraven är inte mål som ställts upp för de studerande, utan de beskriver vilken kunskapsnivå som krävs för olika vitsord.

Bedömningen beaktar de studerandes förutsättningar

Förfaringssätten vid bedömningen ska planeras och genomföras med beaktande av de studerandes förutsättningar. Man ska ta i beaktande de studerandes olika sätt att lära sig och arbeta samt se till att det inte finns hinder för den studerande att visa sina kunskaper. Utmaningar som berör lärandet och de studerandes kunskaper i undervisningsspråket ska tas i beaktande då bedömningssituationerna planeras och genomförs.

I bedömningen ska man fästa uppmärksamhet vid den studerandes hälsotillstånd, livssituation och specialbehov. Behovet av stöd för lärande samt andra orsaker som inverkar på påvisande av kunnande ska beaktas i förfaringssätten vid bedömningen så, att den studerande har möjlighet att med hjälp av specialarrangemang och alternativa metoder visa sitt kunnande.

I bedömningen av studerande med invandrabakgrund och studerande med ett främmande språk som modersmål ska den studerandes kunskaper i undervisningsspråket och den studerandes språkkunskaper inom vetenskapsområdet i läroämnet som är mål för bedömningen beaktas.

⁶ Lagen om grundläggande utbildning 22 § 1 mom.

7.3 Bedömning av lärande och kunnande

Bedömningen i den grundläggande utbildningen för vuxna ska fokusera på den studerandes lärande och kunnande. Bedömningen av lärande anknäver till handledningen av lärprocessen och den respons som ska ges om den. Bedömningen av kunnande ska i sin tur fokusera på nivån av den studerandes kunskaper och färdigheter. Den studerandes lärande ska handledas och hans kunnande ska alltid bedömas i relation till de mål som ställts upp för de olika läroämnena i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för vuxna och som preciserats i den lokala läroplanen.

I vilken mån målen för mångsidig kompetens uppnås ska inte bedömas separat från läroämnet. Då läraren genomför bedömningen i enlighet med målen och kunskapskraven för läroämnena bedöms även målområdena för mångsidig kompetens.

7.4 Bedömning av arbete

Bedömningen av arbetet är en del av bedömningen av läroämnet. Arbetet ska alltså inte bedömas separat från läroämnet. Bedömningen av arbetet grundar sig på målen för den studerandes arbetsfärdigheter som ingår i målen för läroämnena som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för vuxna och som preciserats i den lokala läroplanen. Då läraren genomför bedömningen i enlighet med målen och kunskapskraven för läroämnet blir även arbetet bedömt.

Med arbetsfärdigheter avses färdigheter som den studerande under tiden för den grundläggande utbildningen för vuxna utvecklar i att arbeta självständigt och i grupp, att planera och utvärdera sitt eget arbete, att agera ansvarsfullt och försöka sitt bästa samt att agera konstruktivt i kommunikationssituationer.

7.5 Studiegången

Studierna i den grundläggande utbildningen för vuxna framskrider årskurslöst. I inledningsskedet i den grundläggande utbildningen och i det eventuella läskunnighetsskedet genomför den studerande en kurs i taget i enlighet med den individuella studieplanen. När den studerande i inledningsskedet i den grundläggande utbildningen genomfört alla studier i ett läroämne som ingår i studieplanen med godkänt resultat, eller på annat sätt uppnått kunnande i enlighet med målen, kan den studerande flexibelt övergå till att studera kurserna i slutskedet i dessa läroämnen.

För att säkerställa att studierna framskrider, ska undervisningen och bedömningen planeras så att den studerande har tillräckligt mångsidiga möjligheter att visa sina kunskaper.

Den studerandes studieframsteg ska granskas som helhet i tillräckligt god tid. I handledningen av en studerande inför slutskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna är det viktigt att försäkra sig om att den studerande har tillräckliga studiefärdigheter och sådana kunskaper i undervisningsspråket att hen klarar av studierna.

Den studerande har rätt att få den handledning och det övriga stöd som behövs, om hen på grund av sjukdom, inlärningssvårigheter, frånvaro som beror på en svår livssituation eller av någon annan orsak har blivit, eller riskerar att bli efter i sina studier.

7.6 Identifiering och erkännande av kunnande som förvärvat annanstans

För att en ändamålsenlig individuell studieplan ska kunna göras upp ska den studerandes utgångsnivå bedömas. Bedömningen ska vid behov göras i samarbete med andra myndigheter, till exempel myndigheter med ansvar för integration och/eller arbets- och näringslivsförvaltningen eller andra instanser som de har bestämt. Den studerandes kunskaps- och färdighetsnivå i de olika läroämnena ska bedömas.

Eventuella kunskaper ska identifieras och erkännas och kurser som motsvarar den studerandes kunnande ska tillgodoräknas. När studier vid en annan finländsk läroanstalt tillgodoräknas ska den bedömningen som getts vid den studerandes tidigare läroanstalt inte ändras. Det minimiantal kurser som anges för de olika skedena i förordningen om timfördelningen innebär inte att alla kurser måste avläggas utan anger den nivå som den studerande ska nå i de olika skedena av studierna.

Studierna ska vara individuellt anpassade i de olika skedena. Även om den studerande bedöms vara i behov av till exempel undervisning i inledningsskedet behöver hen i regel inte genomföra alla de obligatoriska studier som ingår i skedet i fråga. Då ska studierna anpassas individuellt också för skedet i fråga genom att kunnande som den studerande har förvärvat annanstans tillgodoräknas.

7.7 Påvisande av kunskap i en särskild examen

Kunskaper som motsvarar lärokursen i den grundläggande utbildningen för vuxna kan också konstateras och bedömas vid en särskild examen enligt lagen och förordningen om grundläggande utbildning.⁷ Särskild examen kan ordnas av den som har tillstånd att ordna grundläggande utbildning. Den som deltar i en särskild examen ska visa att hens kunskaper och färdigheter i läroämnet i fråga motsvarar kunskaperna och färdigheterna i den grundläggande utbildningens lärokurs. Anvisningar om betyg som används i särskild examen finns i kap. 7.8 och 7.9 i dessa läroplansgrunder.

7.8 Bedömning och betyg i inledningsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna

Bedömningen är en process som pågår hela utbildningen. Syftet är att ge den studerande individuell och uppmuntrande respons. Bedömningen stöder den studerande att öva i synnerhet de färdigheter som hen behöver utveckla mest. Bedömningen ska vara kontinuerlig. Den studerande handleds också att göra en självvärdering för att hen ska få en realistisk uppfattning om sitt kunnande och så småningom kunna ansvara för de egna studierna. Självvärderingen är en viktig del av den finländska studie- och arbetskulturen.

⁷ Lagen om grundläggande utbildning 38 §, förordningen om grundläggande utbildning 23 §

I bedömningen ska man använda mångsidiga metoder för att den studerande så bra som möjligt kan visa sitt kunnande. Bedömningsresponsen ska ges skriftligt och verbalt så att den studerande förstår responsen. Syftet med responsen är att hjälpa de studerande att bli medvetna om vad de har lärt sig, inrikta sina studier på det som är väsentligt och utveckla sina arbetsmetoder, studiefärdigheter och färdigheter i självvärdering. Positiv återkoppling och uppmuntran stödjer lärandet.

Kurserna i inledningsskedet och i det läskunnighetsskede som kan ingå i inledningsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna bedöms med G=godkänd eller U=underkänd. Ett undantag från detta är hälsokunskap, som ska bedömas med ett siffervitsord om lärokursen genomförs i inledningsskedet.

Betyg som används i inledningsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna är

1. betyg över studier i inledningsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna, som ges studerande som har genomfört alla inledande studier som ingår i den individuella studieplanen
2. betyg över studier i inledningsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna, som vid behov eller på begäran ges studerande och som innehåller alla inledande studier som den studerande dittills genomfört
3. skiljebetyg, som ges studerande som avbryter studierna.

I betygen i inledningsskedet ska antecknas

- betygets namn
- utbildningsanordnarens och skolans namn
- datumet på tillståndet att ordna grundläggande utbildning för vuxna
- den studerandes namn och födelsetid
- läroämnesvis de kurser som den studerande genomfört i inledningsskedet och/eller läskunnighetsskedet i den grundläggande utbildningen och bedömning (G=godkänd, U=underkänd)
- datum när betyget utfärdats och rektors underskrift
- en anteckning om att betyget utfärdats enligt Utbildningsstyrelsens föreskrift OPH-559-2020.

Den studerandes individuella studieplan ska ingå som bilaga och antecknas i betygen i inledningsskedet. Till betygen kan också bifogas andra preciserande utredningar som inte antecknas i betyget.

7.9 Bedömning och betyg i slutskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna

7.9.1 Kursbedömning

Alla obligatoriska och valfria kurser i de läroämnena som nämns i 7 § i statsrådets förordning (422/2012, ändrad genom statsrådets förordning 135/2017) ska bedömas med siffror enligt 10 § 3 mom. i förordningen om grundläggande utbildning (852/1998), med undantag för läroämnet studiehandledning och handledning i arbetslivsfärdigheter. Kurser i övriga ämnen och ämnesområden som lämpar sig för den grundläggande utbildningen bedöms på det sätt som bestäms i läroplanen.

En avlagd kurs bedöms när den är slutförd. Med kursvitsord beskriver man hur den studerande uppnått målen för kursen i läroämnet. Den studerandes kunskaper ska bedömas i relation till kursens mål på det sätt som beskrivs för respektive läroämne.

Ifall en studerande genomför en kurs helt eller delvis genom självständiga studier, ska ovannämnda bedömningsprinciper iaktas. Också i det fallet ska i tillräcklig utsträckning bedömas hur den studerande uppnår målen för kursen. Den studerande måste få godkänt resultat i en kurs som genomförs genom självständiga studier för att kursen ska kunna inkluderas i ämneslärokursen.

Dessa principer iaktas också vid bedömning av kurser som avlagts av sådana studerande som har antagits som studerande för att avlägga endast en eller flera kurser eller för att höja vitsord i någon kurs.

7.9.2 Slutförande av hela den grundläggande utbildningens lärokurs

Lärokursen för den grundläggande utbildningen för vuxna ska omfatta minst 46 kurser i slutskedet. I undervisning som ordnas vid straffanstalter kan lärokursens omfattning vara minst 30 kurser.

Den studerande har fullgjort hela lärokursen för den grundläggande utbildningen för vuxna, då hen har genomfört alla ämneslärokurser som ingår i den individuella studieplanen med godkänt resultat. Lärokursen för ett läroämne består av de obligatoriska och valfria kurser som ingår i den studerandes individuella studieplan. De valfria kurserna är antingen kurser i läroämnen enligt timfördelningen eller kurser i andra ämnen eller ämnesområden som lämpar sig för den grundläggande utbildningen.

Den studerande ska studera minst ett språk enligt lärokursen för A-språket. Den studerande ska genomföra sammanlagt minst 20 kurser i språk, varav minst 4 ska vara kurser i modersmål och litteratur. I den lokala läroplanen ska beslutas om antalet obligatoriska kurser i olika språk.

Kurser som den studerande har genomfört i inledningsskedet av den grundläggande utbildningen för vuxna tas inte i beräkning då man räknar minimiantalet kurser i ett läroämne i den grundläggande utbildningen (46 kurser, vid straffanstalter 30 kurser). Ett undantag från detta är hälsokunskap, som ska räknas till godo om den studerande har genomfört kursen i hälsokunskap i inledningsskedet av den grundläggande utbildningen.

7.9.3 Slutbedömning och bildande av vitsord

Slutbedömningen utförs efter att studeranden har avlagt alla obligatoriska och valfria kurser som hör till hens studieplan. Syftet med slutbedömningen är att fastställa hur väl den studerande har uppnått målen för lärokursen i respektive läroämne när den grundläggande utbildningen för vuxna avslutas.

För bildandet av slutvitsord anges i dessa grunder för läroplanen nationella kriterier för slutbedömningen.

Bildandet av slutvitsord ska grunda sig på den kunskapsnivå som den studerande visat i relation till målen för lärokursen i lärokursen och kunskapskraven för slutbedömningen. Då ett slutvitsord bildas

ska man ta i beaktande alla mål som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för lärokursen i läroämnet och de därtill hörande kunskapskraven för slutbedömningen.

Slutvitsordet är en helhetsbedömning som ska bildas utgående från målen och kunskapskraven för läroämnet. Om en studerande uppnår en bättre kunskapsnivå i något mål kan det kompensera en underkänd eller svagare prestation i något annat mål.

Bedömningen av den studerandes arbete ska ingå i vitsordet som ges i ett läroämne i slutbedömningen.

De gemensamma läroämnena som ska bedömas med siffror i slutbedömningen i den grundläggande utbildningen för vuxna är: modersmål och litteratur, det andra inhemska språket, främmande språk, matematik, fysik, kemi, biologi, geografi, religion eller livsåskådningskunskap, historia, samhällslära och hälsokunskap. Kunskapskraven för slutbedömningen definierar vilken kunskapsnivå som krävs i respektive läroämne för siffervitsorden 5, 7, 8 och 9.

Lärokurserna i övriga ämnen och ämnesområden som lämpar sig för den grundläggande utbildningen bedöms på det sätt som bestäms i den lokala läroplanen.

Ifall den studerande har bytt lärokurser i modersmål och litteratur, det andra inhemska språket eller ett främmande språk, bedöms vid slutbedömningen den lärokurs som den studerande studerat senast. Samma sak gäller om den studerande har bytt från ett åskådningsämne till ett annat, eller från en lärokurs i ett åskådningsämne till en annan.

Av de obligatoriska och valfria kurserna i ett läroämne får den studerande högst ha underkända kursvitsord enligt följande:

Obligatoriska och valfria kurser sammanlagt	av vilka antalet underkända kursvitsord får vara högst
1–2 kurser	0
3–5 kurser	1
6–8 kurser	2
9 eller flera	3

Dessa principer iakttas också vid bedömning av kurser som avlagts av sådana studerande som har antagits som studerande för att avlägga endast en eller flera kurser eller för att höja vitsord i någon kurs.

7.9.4 Betyg och betygsanteckningar i slutskedet av den grundläggande utbildningen för vuxna

Betyg som används i slutskedet av den grundläggande utbildningen för vuxna är

1. skiljebetyg
2. avgångsbetyg
3. betyg i en ämneslärokurs i den grundläggande utbildningen
4. betyg över lärokurs/lärokurser som fullgjorts i en särskild examen.

I betygen i slutskedet ska antecknas

- betygets namn
- utbildningsanordnarens och skolans namn
- läroanstaltens undervisningsspråk
- datumet på tillståndet att ordna grundläggande utbildning för vuxna
- den studerandes namn och födelsetid, i avgångsbetyget även personbeteckning
- datum när betyget utfärdats
- rektors underskrift
- studierna i de olika läroämnena i utbildningens slutskede som ingått i den studerandes studieplan, kursantal och vitsord
- bedömningsskalan enligt 10 § i förordningen om grundläggande utbildning
- en anteckning om att betyget utfärdats enligt Utbildningsstyrelsens föreskrift OPH-559-2020.

Andra intyg över den studerandes särskilda kunskaper kan fogas till betyget. Siffervitsorden i betygen kan, förutom i avgångsbetyget, kompletteras med ett verbalt omdöme.

Skiljebetyg

Ett skiljebetyg ges en studerande som flyttar till en annan läroanstalt eller avbryter den grundläggande utbildningen.⁸ Till skiljebetyget ska bifogas den timfördelning som läroanstalten följt och en utredning över eventuell betonad undervisning. Om den studerande flyttar till en annan läroanstalt som upprätthålls av samma utbildningsanordnare, behöver inget separat skiljebetyg ges. Skiljebetyget undertecknas av rektor.

Om en studerande får undervisning i sin egen religion, ska bedömningen antecknas i betyget, ifall undervisningen ges av den som ordnar den grundläggande utbildningen. Eventuella vitsord från undervisning som ges av något religiöst samfund ska inte antecknas i betyget.

Den studerandes individuella studieplan ska fogas till skiljebetyget.

⁸ Förordningen om grundläggande utbildning 12 § 1 mom.

Avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen

Avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen ska ges en studerande som i relation till målen för lärokurserna i läroämnena uppnått godkänt resultat i alla läroämnena som ingår i den studerandes studieplan. Det innebär åtminstone vitsordet fem (5) eller det verbala omdömet "godkänd" (G).

I avgångsbetyget antecknas samma uppgifter som i övriga betyg under den grundläggande utbildningen med följande undantag:

- den studerandes hela namn och personbeteckning
- i de gemensamma läroämnena och i de valfria ämnen som ska bedömas med siffror ges bedömningen med ord (hjälpiga – utmärkta) och med siffror (5–10)
- för läroämnen (med undantag av religion) som omfattar flera lärokurser (modersmål och litteratur, det andra inhemska språket och främmande språk) antecknas den lärokurs som slutförts
- vitsordet eller omdömet i religion och livsåskådningskunskap antecknas i avgångsbetyget i formen "religion/livsåskådningskunskap" utan att särskilja vilket av läroämnena eller vilken lärokurs i religion den studerande har studerat
- vilket språk som använts i undervisningen i läroämnet, ifall minst hälften av kurserna i ett läroämne i slutskedet av den grundläggande utbildningen för vuxna har undervisats på något annat språk än läroanstaltens undervisningsspråk.
- uppgifter om att den grundläggande utbildningens lärokurs placeras på nivå två i den nationella referensramen för examina och övriga samlade kompetenser samt i den europeiska referensramen för examina.

Om vårdnadshavaren till en studerande som är under 18 år eller den studerande själv skriftligen anhåller om att ett språk som studeras som valfritt språk inte ska bedömas med siffervitsord på avgångsbetyget, utelämnas vitsordet och på betyget antecknas "godkänd" (G).

En studerande kan på begäran ges ett betyg över slutförd lärokurs i religion/livsåskådningskunskap.

Om en studerande får undervisning i sin egen religion ska det siffervitsord hen får antecknas i avgångsbetyget, ifall undervisningen ges av den som ordnar den grundläggande utbildningen. Ett eventuellt siffervitsord från undervisning som ges av något religiöst samfund ska inte antecknas i avgångsbetyget.

Läroanstalten kan inte på basis av tilläggsprestationer i efterhand göra ändringar i vitsord som antecknats i ett avgångsbetyg som redan utfärdats. Den studerande ska skaffa ett nytt separat betyg över eventuellt förbättrat kunnande.

Betyg över studier som slutförts genom särskild examen

Om en studerande har fullgjort lärokursen i något läroämne i den grundläggande utbildningen i en särskild examen, ges ett betyg över fullgjord ämneslärokurs i den grundläggande utbildningen. Av betyget ska framgå vilket läroämne och vilken lärokurs som fullgjorts. Prestationerna i flera läroämnena kan antecknas på samma betyg. Om en studerande har fullgjort en del av en lärokurs i den

grundläggande utbildningen, såsom lärokursen i en årskurs, ges ett betyg över delvis fullgjord lärokurs i den grundläggande utbildningen.

Om hela den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts i en särskild examen, ges ett betyg över fullgjord lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen. Ifall en ämneslärokurs eller hela den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts i en särskild examen, antecknas inte antalet kurser i betygen.

7.10 Frånvaro och dess inverkan på bedömningen

Den studerande ska delta i undervisningen om hen inte tillfälligt beviljats befrielse från undervisningen på grund av sjukdom eller andra särskilda skäl.⁹ Studierna för och bedömningen av en studerande kan delvis ordnas på annat sätt om det är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd.¹⁰

Om den studerande är olovligt frånvarande och inte deltar i undervisning, prov eller andra möjligheter som hen erbjudits för att visa prov på sitt kunnande och hen inte har godkända prestationer i relation till de mål som fastställts i den lokala läroplanen, kan eleven ett underkänt kursvitsord i läroämnet.

7.11 Ny bedömning och rättelse av bedömning

Möjligheten till ny bedömning och rättelse av bedömning berör slutbedömningen och studiegången. En begäran om ny bedömning ska tillställas skolan inom två månader efter att den studerande tagit del av informationen. Läroanstaltens rektor och den studerandes lärare beslutar tillsammans om den nya bedömningen.¹¹

7.12 Frågor som avgörs på lokal nivå

Riktlinjerna för bedömningen som definieras i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ska överföras till den lokala läroplanen och följas som sådana. Även kunskapskraven för slutbedömningen i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för vuxna ska överföras till den lokala läroplanen och följas som sådana.

I läroplanen ska för varje läroämne eller ämnesgrupp fastställas vilka kurser den studerande måste genomföra med godkänt resultat för att kunna gå vidare i studierna i ifrågavarande ämne eller ämnesgrupp.

I läroplanen definieras olika sätt att gå vidare i studierna.

Den studerande ska ges möjlighet att visa att hen inhämtat sådana kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna gå vidare i studierna.

⁹ Lagen om grundläggande utbildning 35 § 1 mom.

¹⁰ Lagen om grundläggande utbildning 18 § 1 mom.

¹¹ Förordningen om grundläggande utbildning 19 §

I läroplanen besluts närmare om principerna för genomförande av kurser genom självständiga studier.

I läroplanen bestäms på vilket sätt den studerande ges möjlighet att höja ett godkänt eller underkänt vitsord.

I läroplanen fastställs möjligheterna att avlägga särskild examen och tidpunkten för avläggande av examen.

Utbildningsanordnaren beslutar om betygens utformning.